

**Sprawozdanie
z egzaminu maturalnego 2017**

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

Język włoski

Opracowanie

Dorota Mierzejewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Anna Opolska-Waszkiewicz (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Hanna Florczak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie)

Opieka merytoryczna

Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Beata Trzcicka (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownicy ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

Język włoski

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka włoskiego na poziomie podstawowym składał się z 40 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz jednego zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (15 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (10 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych i zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 10 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		17
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	14
	z techników	3
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	5
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	3
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	9
	ze szkół publicznych	15
	ze szkół niepublicznych	2
	kobiety	14
	mężczyźni	3
	bez dysleksji rozwojowej	17
	z dysleksją rozwojową	0

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 2. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2017 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		15	
Liczba zespołów egzaminatorów*		0	
Liczba egzaminatorów*		0	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		0	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016, poz. 2223).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 1943, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Tabela 3. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	17	-	-	-	-	-	-	100%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	14	-	-	-	-	-	-	100%
z techników	3	-	-	-	-	-	-	100%
bez dysleksji rozwojowej	17	-	-	-	-	-	-	100%
z dysleksją rozwojową	-	-	-	-	-	-	-	-

* Parametry statystyczne są podawane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka włoskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych oraz zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Znajomość środków językowych była sprawdzana na krótkich tekstach lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 4. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		39
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	36
	z techników	3
	ze szkół na wsi	8
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	9
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	15
	ze szkół publicznych	33
	ze szkół niepublicznych	6
	kobiety	27
	mężczyźni	12

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 5. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2017 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		17	
Liczba zespołów egzaminatorów*		0	
Liczba egzaminatorów*		0	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		0	

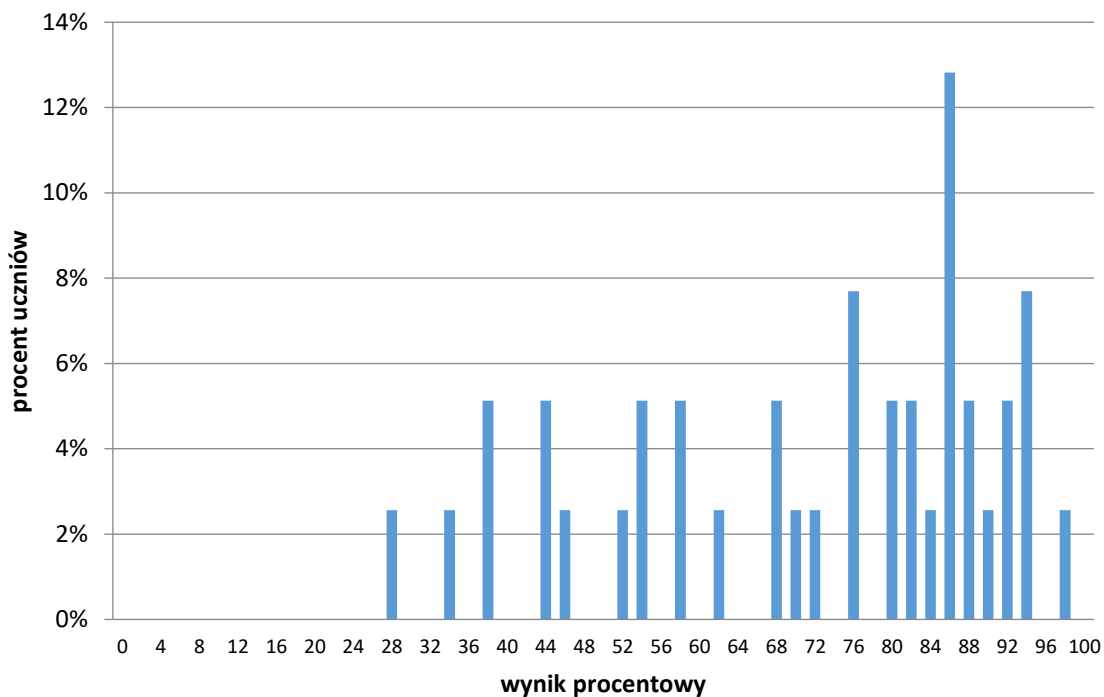
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016, poz. 2223).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 1943, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 6. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	39	28	98	76	86	71	20
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	36	28	98	76	86	71	20
z techników	3	-	-	-	-	-	-

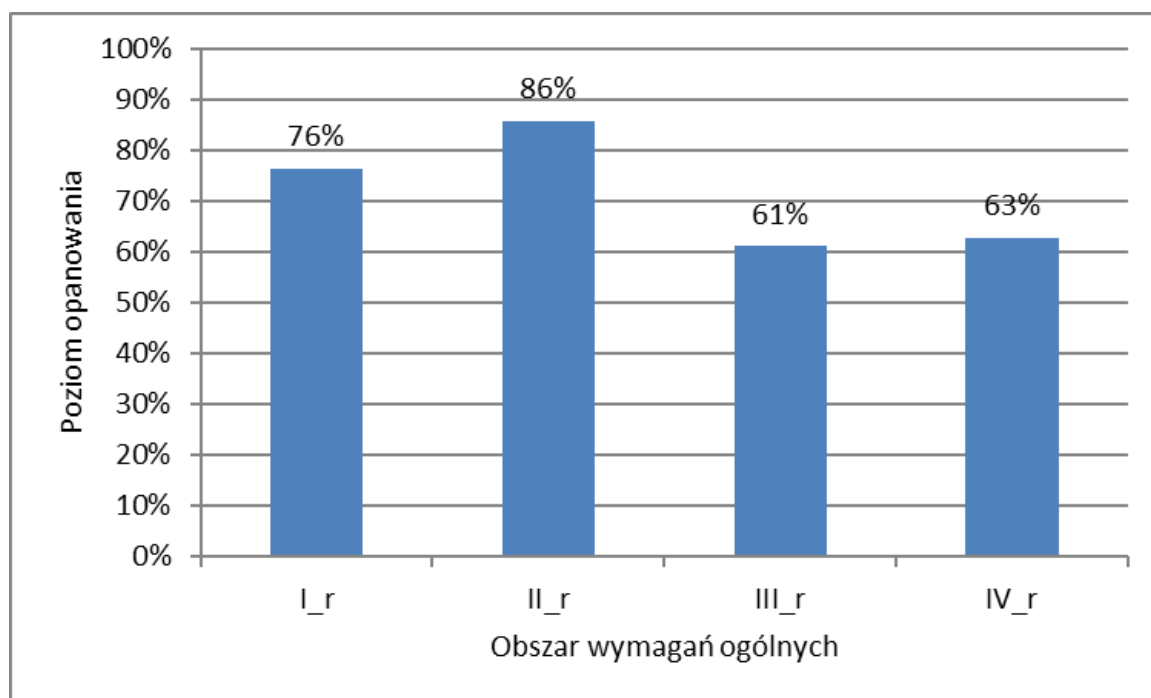
* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 8. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	92%
	1.2.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	87%
	1.3.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	100%
	2.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	77%
	2.2.		87%
	2.3.		85%
	2.4.		85%
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	90%
	3.2.		69%
	3.3.		72%
	3.4.		92%
	3.5.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	100%
	II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
4.2.		92%	
4.3.		95%	
4.4.		85%	
5.1.		3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	85%
5.2.			87%
5.3.			92%
5.4.			87%
6.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	90%
6.2.			59%
6.3.		3.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	77%
6.4.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	87%
6.5.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	82%
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	72%
	7.2.		62%
	7.3.		38%
	7.4.		69%
	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	46%
	8.2.		28%
	8.3.		59%
	8.4.		28%
	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	23%
	9.2.		41%
	9.3.		10%
	9.4.		38%

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.2 R) Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia. 5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.	zgodność z poleceniem	74%
		5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. 5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.	spójność i logika wypowiedzi	86%
		1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	63%
			poprawność środków językowych	58%

Wykres 4. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Komentarz

Komentarz opracowany na podstawie danych ogólnopolskich

Poziom podstawowy

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka włoskiego na poziomie podstawowym, za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym uzyskali średnio 81% punktów. Najwyższe wyniki zdający osiągnęli za tworzenie wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 87%). Dobrze poradzili sobie także z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu (średni wynik – 82%) oraz rozumienie tekstów pisanych (średni wynik – 81%). Niższe wyniki maturzyści uzyskali w zadaniach sprawdzających znajomość środków językowych (średni wynik – 73%).

W zakresie rozumienia ze słuchu zdający nie mieli większych trudności z rozwiązaniem zadań, które sprawdzały ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – 83%). W zadaniach 2.1. – 2.4., które sprawdzały umiejętność określania głównej myśli tekstu oraz określania kontekstu wypowiedzi, poprawne odpowiedzi wskazało od 70% do 86% zdających. Najłatwiejsze w tej części arkusza okazały się zadania wymagające określania kontekstu wypowiedzi (3.3. oraz 3.4.), 90% maturzystów wskazało prawidłową odpowiedź.

Zdający dobrze poradzili sobie również z zadaniami sprawdzającymi umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji. Średni wynik wyniósł 81%, chociaż poziom wykonania poszczególnych zadań był zróżnicowany (od 73% do 91% poprawnych odpowiedzi). Przyjrzyjmy się zadaniu 3.2., które okazało się najtrudniejsze w tej części arkusza.

3.2. Gli ospiti dell'albergo *Da Marcello* hanno già a disposizione

- A. un centro benessere.
- B. un parcheggio privato.
- C. un giardino silenzioso.

Transkrypcja:

L'albergo *Da Marcello* si trova nel centro storico di Perugia. Dispone di camere singole e doppie per soggiorni weekend, settimanali o prolungati fino a 30 giorni. A causa della sua posizione centrale l'albergo non dispone di un parcheggio privato. Chi arriva in macchina, trova parcheggi pubblici a pochi passi dall'hotel. Nella struttura c'è un giardino interno, tranquillo, attrezzato per il relax. In costruzione c'è un piccolo centro benessere che sarà inaugurato l'estate prossima.

Zadanie to rozwiązało poprawnie 73% zdających. Zwrócili oni uwagę na fragment, w którym narrator informuje, że hotel dysponuje spokojnym ogrodem wewnętrznym, w którym można się zrelaksować, i wybrali odpowiedź C. Jednak 27% maturzystów wybrało odpowiedzi A. lub B. Prawdopodobnie zasugerowali się słowami *un centro benessere* oraz *un parcheggio privato*, które pojawiły się zarówno w opcjach odpowiedzi do zadania 3.2., jak i w przytoczonym fragmencie wypowiedzi. Jednakże informacja o centrum Spa dotyczyła przyszłorocznych planów (*sarà inaugurato l'estate prossima*), a nie aktualnego stanu rzeczy. Aby poprawnie rozwiązać to zadanie należało również zwrócić uwagę na partykułę przeczącą *non* w zdaniu *l'albergo non dispone di un parcheggio privato*.

W części arkusza sprawdzającej rozumienie tekstów pisanych zdający dobrze radzili sobie zarówno z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – 82%), jak i z zadaniami sprawdzającymi umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 81%).

Najwyższy wynik maturzyści uzyskali w zadaniu wymagającym określenia głównej myśli części tekstu (zadanie 4.1. – 91% poprawnych odpowiedzi).

Jednak nie wszystkie zadania sprawdzające tę umiejętność okazały się dla tegorocznych maturzystów jednakowo łatwe. W zadaniu 4.2. część zdających miała trudności z prawidłowym przyporządkowaniem właściwego zdania.

Fragment zadania:

- A. Il cinema crea un'atmosfera particolare.
- B. I film aiutano gli adolescenti a capire se stessi.
- C. I film di oggi deformano la visione della scuola.
- D. I film dovrebbero completare il percorso didattico.
- E. I cinema proiettano per i giovani troppi film di bassa qualità.
- F. I cinema invitano i ragazzi a vedere i film offrendo biglietti scontati.

4.2.	D
------	---

Il cinema è senza dubbio un mezzo di comunicazione capace di sviluppare le fantasie e curiosità dei giovani: è quindi giusto che trovi un posto nelle attività scolastiche. Grazie ai film gli insegnanti di diverse materie arricchiscono le proprie lezioni che diventano più interessanti. Possono anche spiegare più facilmente diversi argomenti trattati durante i corsi.

Zadanie 4.2. zostało rozwiązane poprawnie przez 72% maturzystów. Tekst informował o tym, że filmy powinny wzbogacać zajęcia szkolne (*è giusto che [il cinema] trovi un posto nelle attività scolastiche*), dzięki nim nauczyciele mogą uatrakcyjnić swoje lekcje i pomóc uczniom zrozumieć tematy poruszane podczas zajęć. Zrozumienie kluczowych dla tego fragmentu zadania wyrażen (*il percorso didattico, capace di sviluppare, le attività scolastiche, arricchiscono*) umożliwiło zdającym wybranie prawidłowej odpowiedzi **D**. Prawdopodobnie jednak dla tych maturzystów, którzy wskazali nieprawidłową odpowiedź, podany fragment zadania okazał się za trudny pod względem leksykalnym.

W tej części arkusza zdający dobrze poradzi sobie również z umiejętnością określania intencji nadawcy/autora tekstu (zadanie 5.2. – 85% poprawnych odpowiedzi) oraz określania kontekstu wypowiedzi (zadanie 5.1. – 82% poprawnych odpowiedzi).

W zadaniach sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji maturzyści osiągnęły zróżnicowane wyniki. Najłatwiejsze okazało się zadanie 6.3., w którym należało określić, z kim narrator tekstu dzielił pokój w dzieciństwie (87% poprawnych odpowiedzi), a najwięcej problemów przysporzyło zdającym zadanie 6.1.

Fragment tekstu:

Il signor Ghigli, il mio primo capo, il giorno di paga mi ha mostrato dieci banconote da diecimila lire e ha ripetuto quattro volte la frase: *Sono troppi, bambino*. Ogni volta che ripeteva la frase, si divertiva a togliere una banconota, così che alla fine ne sono rimaste solo sei. Siccome era tirchio, pagava sempre meno del dovuto. Era davvero antipatico. Faceva molta paura agli operai anche se non gridava mai e rimaneva sempre calmo nei nostri confronti.

6.1. Il primo datore di lavoro del narratore era

- A. simpatico.
- B. generoso.
- C. nervoso.
- D. severo.

Prawidłową odpowiedź **D**. wskazało 75% zdających. Poprawnie zinterpretowali oni znaczenie przymiotnika *severo* jako surowy. W podanym powyżej fragmencie tekstu autor opisał swojego pierwszego pracodawcę jako antypatycznego skąpca, wzbudzającego strach w pracownikach, mimo że zawsze był w stosunku do nich spokojny i nigdy na nich nie krzyczał. Tym samym opis ten wykluczał możliwość uznania pracodawcy, pana Ghigli, za człowieka miłego, hojnego czy też nerwowego.

Stosunkowo trudne okazało się także zadanie 7. (średni wynik – 76%) sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Największym wyzwaniem dla zdających było uzupełnienie luki 7.1.

Fragment tekstu:

Il musicista Gigi Ferraro è noto con il nome d'arte di Ferro, ed è il cantante di un gruppo heavy metal apprezzato nell'ambiente. **7.1. E** Lo ha fatto solo perché, essendo una persona nota, credeva di aiutare il suo partito. Ma non si aspettava di essere eletto veramente.

- A. Si sono convinti che era la persona giusta.
- B. Ora deve per forza partecipare a numerosi incontri politici.
- C. Il pubblico aspettava con impazienza i suoi prossimi concerti.
- D. Da quel momento partecipa con entusiasmo alla vita politica della sua città.
- E. Qualche tempo fa ha accettato di candidarsi alle elezioni comunali nella sua città.

Poprawnej odpowiedzi w tym zadaniu udzieliło 74% zdających. Zadanie wymagało zrozumienia całości tekstu i umiejętności dostrzeżenia związków logicznych między wstawianym zdaniem a zdaniem przed luką i po niej. W zdaniu poprzedzającym lukę 7.1. występuje ten sam podmiot (*il musicista Gigi Ferraro chiamato Ferro*), który pojawia się za luką. Zdający, którzy wybrali odpowiedzi A. lub C., prawdopodobnie nie zwrócili uwagi na inny podmiot (*loro, il pubblico*), który występuje w tych zdaniach. Kolejną wskazówką do prawidłowego rozwiązania tego zadania były orzeczenia występujące w powyższym fragmencie tekstu. Aby poprawnie uzupełnić tekst brakującym zdaniem E. należało zwrócić uwagę na użycie czasu przeszłego *passato prossimo* (*ha accettato* oraz *lo ha fatto*) w sąsiadujących zdaniach.

W części arkusza sprawdzającej znajomość środków językowych średni wynik był dość wysoki i wyniósł 73%, jednocześnie jednak był niższy niż wyniki uzyskane przez zdających w pozostałych obszarach umiejętności. Zdający lepiej poradzi sobie z zadaniami sprawdzającymi znajomość słownictwa niż z tymi, które sprawdzały znajomość struktur gramatycznych. Najtrudniejsze okazało się zadanie 8.2.

Fragment tekstu:

[...] un elefante in Tailandia è riuscito **8.2. A** scattarsi una foto che è subito diventata popolarissima nei social network.

8.2.

- A. a
- B. di
- C. da

W tym zadaniu 59% zdających udzieliło poprawnej odpowiedzi A., wykazując się znajomością czasownika *riuscire* w konstrukcji *riuscire a fare qualcosa*. Ci maturzyści, którzy błędnie zaznaczyli odpowiedź B. lub C., nie opanowali tej konstrukcji w zadowalającym stopniu. Umiejętność właściwego doboru przyimka do rządzącego nim czasownika zwykle przysparza uczniom dużo problemów w toku nauki.

Maturzyści lepiej poradzi sobie z zadaniami sprawdzającymi znajomość słownictwa. 93% zdających prawidłowo rozwiązało zadanie 9.4., w którym należało wykazać się znajomością leksyki związanej z pracą (*l'officina, il negozio, l'ufficio*). Większą trudność sprawiło zdającym zadanie 9.5. (71% poprawnych odpowiedzi). W zadaniu, spośród podanych czasowników *ci sta, ci serve, ci mette*, należało wybrać ten, który jest najbardziej zbliżony znaczeniowo do wyrażenia *dobbiamo usare*. Wyrażenie *ci serve* jest powszechnie używane w życiu codziennym, jego znajomość nie powinna stanowić trudności dla osób uczących się języka włoskiego. Jednakże część zdających błędnie wybrała inne odpowiedzi *stare* bądź *mettere*, prawdopodobnie ze względu na powszechne występowanie obu tych czasowników w wielu kontekstach.

W obszarze tworzenia wypowiedzi pisemnej zdający osiągnęli najwyższy wynik, uzyskując średnio 87% punktów. W kryterium zgodności z poleceniem uzyskali oni średni wynik 91%. Zdający nie mieli problemów z komunikatywnym przekazaniem informacji dotyczących wyprowadzenia się z domu rodzinnego i wynajęcia mieszkania. Dobrze poradzi sobie z wyjaśnieniem powodów, dla których podjęli tę decyzję, opisaniem reakcji rodziców i wyjaśnieniem, w jaki sposób znaleźli mieszkanie. Zgodnie z poleceniem informowali również, co zamierzają zmienić w wynajętym mieszkaniu. Najczęstszą propozycją zmian podawaną przez zdających było kupno nowej kanapy czy telewizora. Wypowiedzi zdających były mało oryginalne, jednak spełniały wymagania wskazane w poleceniu. Zdecydowana większość zdających pisała spójne i logiczne teksty. Maturzyści uzyskali w tym kryterium średnio 93% punktów. Niższe wyniki zdający osiągnęli za jakość języka. Średni wynik za zakres środków językowych wyniósł 84%. Maturzyści, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości, w swoich pracach często posługiwali się również precyzyjnymi sformułowaniami (np.: *Ho trovato l'appartamento tramite un'agenzia immobiliare.*, czy też: *Io abito qui anche perché Firenze è la culla del Rinascimento.*). Najniższy średni wynik zdający uzyskali w kryterium poprawności językowej (75% punktów). W wypowiedziach zdających pojawiały się błędy językowe oraz ortograficzne. Trzeba pamiętać, że poprawność wypowiedzi może mieć wpływ na wyniki w pozostałych kryteriach; liczne błędy językowe mogą zaburzać spójność i logikę tekstu oraz uniemożliwiać skuteczny przekaz informacji.

Poziom rozszerzony

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka włoskiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średni wynik 68% punktów za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym. Najwyższe wyniki zdający osiągnęli w części arkusza sprawdzającej rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych (w obu obszarach średni wynik wyniósł 83%). Stosunkowo dobrze zdający poradzili sobie z tworzeniem wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 68%). Najniższe wyniki tegoroczni maturzyści osiągnęli w części sprawdzającej znajomość środków językowych (średni wynik – 37%).

W zakresie rozumienia ze słuchu poziom wykonania zadań był zróżnicowany. Łatwe dla zdających okazały się zadania sprawdzające ogólne zrozumienie tekstu (średni wynik – 91%). Maturzyści najlepiej poradzili sobie z zadaniem 1.3., które wymagało określenia celu, w jakim wypowiada się osoba udzielająca wywiadu, oraz z zadaniem 3.5., w którym należało wskazać, kim jest z zawodu Pasquale, miłośnik pociągów (w obu zadaniach poprawnych odpowiedzi udzieliło 94% zdających).

Więcej problemów sprawiły zdającym zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 79%). Poziom wykonania poszczególnych zadań był zróżnicowany i wahał się od 67% do 89%. Przyjrzyjmy się zadaniu 3.3., które było najtrudniejsze w tej części arkusza.

3.3. Secondo Pasquale, l'unico vantaggio della macchina è che

- A. la si può usare per girare liberamente per la città.
- B. i viaggiatori scelgono da soli l'ora di partenza.
- C. è possibile fare delle pause durante il viaggio.
- D. uno può prendere tutti i bagagli che vuole.

Fragment transkrypcji:

Giornalista: Cosa ti fa scegliere il treno come mezzo di locomozione?

Pasquale: La macchina mi stanca. E il maggior vantaggio, quello di potersi fermare dove e quando si vuole, è illusorio. La macchina ti costringe a guidare senza sosta fino al punto di arrivo. Succede per i motivi più vari, perché sei in ritardo, perché c'è la coda sull'autostrada, perché ti stanno aspettando. Inoltre è bello viaggiare senza troppe valigie, ma purtroppo l'auto stessa è una specie di grande bagaglio di cui occuparsi poi sul luogo. Nelle città non ti muovi, sei sempre bloccato e alla fine parcheggi lontano dal posto dove vuoi andare. Ho fatto alcuni viaggi belli anche in auto, ma preferisco il treno. L'unica cosa che mi ostacola è, a volte, l'orario sconveniente. Sotto questo aspetto con la macchina sei più libero, decidi tu quando partire.

Prawidłowej odpowiedzi **B.** udzieliło 67% maturzystów. Wskazanie poprawnej odpowiedzi wymagało od zdających zrozumienia fragmentu tekstu, w którym Pasquale mówi o wadach i zaletach podróżowania różnymi środkami transportu. Wśród wad poruszania się samochodem Pasquale wymienia uciążliwość jazdy bez możliwości zatrzymywania się w trasie oraz trudności związane z poruszaniem się po zakorkowanych miastach. Wspomina również o tym, że pociągi miewają niedogodny rozkład jazdy, a w przypadku samochodu kierowca sam wybiera sobie godzinę wyjazdu. Dla tych zdających, którzy nie potrafili wskazać prawidłowej odpowiedzi, prawdopodobnie trudność stanowiła niezajomość pojawiającego się w tekście kluczowego wyrazu *illusorio*. Atrakcyjną okazała się odpowiedź C. Pasquale wyjaśnia jednak, że największa zaleta podróżowania samochodem, jaką jest możliwość zatrzymywania się w dowolnej chwili i miejscu, jest pozorna.

W części arkusza sprawdzającej rozumienie tekstów pisanych zdający osiągnęli najwyższe wyniki rozwiązując zadanie sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik za zadanie 5. – 84%). Również poziom wykonania zadań sprawdzających umiejętność znajdowania określonych informacji oraz umiejętność ogólnego rozumienia tekstu był wysoki (średni wynik wyniósł odpowiednio 83% i 81%).

Najłatwiejsze dla tegorocznych maturzystów okazało się zadanie 6.1., sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji.

Fragment tekstu:

Io, personalmente, ho saputo del voto finale che avevo preso all'esame di maturità ancora prima di guardare il tabellone finale con i risultati esposti. Mi ricordo che ero andato a Genova con mia madre e mia sorella, la mattina in cui uscivano i voti. Sono arrivato a scuola molto tardi, all'ora di pranzo, ben più tardi di tutti gli altri. Il professore aveva già appeso il tabellone finale da due ore. Appena sono sceso dalla macchina, mi hanno fermato alcuni ragazzi che conoscevo poco, di un'altra quinta della mia scuola, e mi hanno fatto i complimenti. Ho saputo in quel momento di aver ottenuto un bel voto.

6.1. Il protagonista è stato informato sui risultati dell'esame di maturità

- A. dalla madre.
- B. dalla sorella.
- C. dai compagni.
- D. da un professore.

89% maturzystów udzieliło prawidłowej odpowiedzi C. Większość zdających nie miała problemów z odnalezieniem właściwej informacji w powyższym fragmencie tekstu. Autor wyjaśnia w nim, że dowiedział się o wynikach egzaminu od kolegów z równoległej klasy. Mimo że autor wspomina również o matce, siostrze i profesorze, zdający słusznie zauważyli, że te trzy postacie występują w innym kontekście.

Znacznie trudniejsze było dla zdających zadanie 6.2., które, podobnie jak zadanie 6.1., sprawdzało umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji.

Fragment tekstu:

[...] mi hanno fermato alcuni ragazzi [...] e mi hanno fatto i complimenti. Ho saputo in quel momento di aver ottenuto un bel voto. E ho capito un'altra cosa: che quel giorno era cambiata la percezione degli altri nei miei confronti. Fino a quella mattina era molto evidente che il fatto che io prendessi spesso dei bei voti era considerato una cosa negativa; ed era chiaro che io dovevo dimostrare di essere uno "in gamba", *nonostante* i miei bei voti. Ma dal giorno dell'esame di maturità le cose sono cambiate per sempre. Da quel giorno in poi, ugualmente come all'università, cominciavano a essere "disgraziati" gli altri, quelli che non passavano gli esami. Il fatto di passarli bene era diventato a tutti gli effetti un titolo di merito, riconosciuto collettivamente, non solo da mio padre e mia madre. E io volevo studiare all'università, anche se dovevo decidere ancora cosa.

6.2. Il protagonista, quando ha saputo di avere voti alti all'esame, ha capito di essere

- A. apprezzato solo dai genitori.
- B. visto come un ragazzo in gamba.
- C. troppo preoccupato per la vita futura.
- D. portato per un percorso universitario concreto.

W zadaniu 6.2. należało wskazać, jakie były odczucia autora tekstu w momencie, gdy dowiedział się o swoich dobrych wynikach z egzaminu maturalnego. Poprawnej odpowiedzi B. udzieliło 60% zdających. Prawidłowo zrozumieli oni fragment tekstu, w którym autor zwierza się, że w szkole rówieśnicy nie mieli dobrej opinii o tych uczniach, którzy, tak jak on, uzyskiwali wysokie oceny. Jeśli wzorowy uczeń chciał cieszyć się szacunkiem nie tylko rodziców, ale również swoich kolegów z klasy, musiał w inny sposób udowadniać swoją wartość. Autor zauważa, że takie podejście jego kolegów zmieniło się całkowicie w dniu ogłoszenia wyników maturalnych. Od tej pory za „pechowców” uchodzili ci, którzy nie zdawali egzaminów. Prawdopodobnie trudność we wskazaniu

poprawnej odpowiedzi w tym zadaniu polegała na tym, że zdający nie znali idiomatycznego wyrażenia *essere in gamba*, które pojawiło się zarówno we fragmencie tekstu, jak i w zadaniu 6.2.

Część arkusza sprawdzająca znajomość środków językowych okazała się dla zdających trudna (średni wynik – 37%). Maturzyści poradzili sobie najlepiej z zadaniem 7., w którym należało uzupełnić luki w tekście jednym spośród czterech podanych wyrazów. Średni wynik uzyskany w tym zadaniu wyniósł 52% punktów. Mniej trudności sprawił zdającym właściwy dobór przyimka w zadaniu 7.1. oraz formy czasownika w odpowiednim czasie w zadaniu 7.4. (w obu przykładach poprawnych odpowiedzi udzieliło 60% maturzystów). Najtrudniejszy natomiast okazał się dobór właściwego spójnika w zadaniu 7.3. (32% poprawnych odpowiedzi).

Trudne okazało się zadanie 8., w którym zdający mieli przekształcić wyrazy podane w nawiasie. Średni wynik za to zadanie wyniósł 35% punktów. Najtrudniejsze dla zdających okazało się zadanie 8.2., w którym od podanego liczebnika *venti* należało utworzyć formę *ventenne*. Prawdopodobnie to zdanie zaledwie 19% zdających.

Największe wyzwanie dla maturzystów stanowiło zadanie 9., w którym należało przetłumaczyć na język włoski podane w nawiasach fragmenty zdań (średni wynik – 23%). Poziom wykonania poszczególnych zadań był zróżnicowany i wahał się od 8% do 36%. Najlepiej zdający poradzili sobie z zadaniem 9.2., sprawdzającym umiejętność tworzenia zdań warunkowych, natomiast najtrudniejsze okazało się zadanie 9.3., w którym występowało zdanie przyzwalające wprowadzone spójnikiem *chociaż*. Dodatkową trudność w tym zadaniu prawdopodobnie stanowił również czasownik *pójdę*, który w tym przypadku powinien zostać przetłumaczony włoskim *venire* (*vengo/verrò*). Tymczasem wielu zdających, którzy nie uzyskali punktu za to zadanie, niepoprawnie użyło czasownika *andare*.

Tegoroczni maturzyści często nie podejmowali się rozwiązania zadań otwartych, a ci, którzy podali błędne rozwiązania, nie poradzili sobie z koniecznością zachowania pełnej poprawności gramatycznej i ortograficznej wpisywanych wyrazów. I tak na przykład częstym błędem ortograficznym pojawiającym się wśród odpowiedzi zdających był fonetyczny zapis tłumaczonych wyrazów (niepoprawna forma *ci si alca* zamiast prawidłowego *ci si alza* w zadaniu 9.1.) czy też błędne wstawienie litery *h* w celu utwardzenia spółgłoski *c* w wyrazie *ricco* (zadanie 9.2.).

W części arkusza sprawdzającej umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej zdający uzyskali średni wynik 68%. Tegoroczni maturzyści w kryterium zgodności z poleceniem osiągnęli średni wynik 70%, a w kryterium spójności i logiki – 83%. Większym wyzwaniem okazały się dla nich dwa pozostałe kryteria podlegające ocenie w wypowiedzi pisemnej. Średni wynik uzyskany przez zdających w kryterium poprawności językowej to 61%, a w kryterium zakresu środków językowych – 60%. Warto zwrócić uwagę na fakt, że jakość języka zaprezentowana przez wielu tegorocznych maturzystów nie spełniała wymagań określonych dla poziomu rozszerzonego. Zdający w dużej mierze posługiwali się bardzo ograniczonym zakresem środków językowych, używali struktur o wysokim stopniu pospolitości, stosowali liczne powtórzenia. Najchętniej używali czasu teraźniejszego i dwóch podstawowych czasów przeszłych (*passato prossimo*, *imperfetto*), unikali używania form bardziej zaawansowanych, np. czasów zaprzeczonych czy form implicytnych (np. *gerundio presente* i *passato*, *participio passato*). W wypowiedziach sporadycznie pojawiały się odpowiednie dla poziomu rozszerzonego struktury składniowe, takie jak np. zdania warunkowe.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka włoskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach:

- ❖ Analiza wyborów uczniów w zadaniach zamkniętych pokazuje, że zdający bardzo często udzielają odpowiedzi sugerując się pojedynczymi słowami występującymi w tekstach. Bardzo ważne jest zwracanie uwagi uczniów na kontekst, w jakim poszczególne słowa są użyte, i ich powiązanie z poszczególnymi opcjami odpowiedzi w zadaniu. Wykonanie zadania z podręcznika nie powinno polegać jedynie na sprawdzeniu rozwiązań poprzez odczytanie poprawnych odpowiedzi. Dobrą praktyką jest wymaganie od uczniów, aby potrafili uzasadnić zarówno wybór opcji właściwej, jak i powody odrzucenia pozostałych opcji. Dzięki temu bardziej świadomie będą wybierać odpowiedzi na egzaminie.
- ❖ Inną ważną umiejętnością, która wymaga szczególnej uwagi podczas zajęć w szkołach, jest umiejętność kojarzenia wyrażen synonimicznych. Identyfikowanie i zestawianie ze sobą wyrażen o podobnych znaczeniach jest szczególnie przydatne w rozwiązywaniu zadań wielokrotnego wyboru. Umiejętność wyrażania myśli przy pomocy różnorodnych środków językowych jest niezbędna przy formułowaniu płynnej wypowiedzi pisemnej. Zatem na doskonalenie tej umiejętności należy poświęcić więcej czasu w procesie edukacyjnym.
- ❖ Maturzyści powinni posiadać świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami). Istotne jest, by nauczyciele, wprowadzając podczas zajęć struktury charakterystyczne dla danego języka, zwracali uwagę uczniów na odmiennosć sposobu ich funkcjonowania w języku polskim oraz języku obcym. Ograniczy to stosowanie przez maturzystów dosłownych tłumaczeń (tzw. kalek językowych), a w konsekwencji wpłynie pozytywnie na naturalnosć oraz poprawnosć wypowiedzi.
- ❖ Zadania sprawdzające znajomosć środków językowych od lat są dla maturzystów największym wyzwaniem. Wielu zdających uzyskuje niskie wyniki, a czasem nie podejmuje nawet próby rozwiązania tych zadań. Wskazywać to może na zbyt duże skupienie się na lekcjach na umiejętnościach receptywnych i mniej intensywnej pracy nad jakością języka uczniów. Tymczasem brak znajomosć podstawowych struktur gramatycznych lub ograniczony zasób słownictwa może wpływać nie tylko na wynik osiągnany przez maturzystów w zadaniach sprawdzających znajomosć środków językowych, ale bardzo często powoduje zaburzenie komunikacji, a tym samym uzyskanie mniejszej liczby punktów za przekazanie informacji w wypowiedzi pisemnej (np. na skutek użycia niewłaściwego czasu gramatycznego lub słowa). Co więcej, bardzo często pośrednio powoduje to też błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie słuchanych oraz pisanych tekstów, ponieważ brak znajomosć struktur leksykalno-gramatycznych znacznie utrudnia lub uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych dla rozwiązania zadania.